

UZMAN ERBAŞ KANUNU (3269 S.K.)

Kıyafet ve zati tabanca ¹

Madde 13 - Uzman erbaşların kıyafetleri, kıyafet yönetmeliğinde gösterilir.

(Ek fıkra : 27/7/1993 - KHK - 489/6 md.; Aynen kabul: 10/2/2004-5085/8 md.)Uzman erbaşlar ilk sözleşmelerini müteakip bedeli karşılığında zatî tabanca edinebilirler ve görevli olmadıkları zamanlarda da resmî veya sivil elbise ile zatî tabancalarını göze görünmeyecek bir şekilde taşıyabilirler. En az on yıl görev yapıp Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanlara, istifa veya istifa etmiş sayılmak suretiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılan subay ve astsubaylar gibi; emeklilik durumunda ise, emekli subay ve astsubaylar gibi silah taşıma ruhsatı verilir.

İLGİLİ HÜKÜM:

Kıyafet ve zatî tabanca

Madde 21 – Uzman erbaşların kıyafetlerinde, Türk Silahlı Kuvvetleri Kıyafet Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Buna göre;

a) Rütbe işareti olarak, uzman onbaşı ve uzman çavuş rütbe işaretini ve bulundukları rütbede her üç hizmet yılını müteakip de bir kıdem işaretini takarlar. Kıdem işareti, sözleşme onaylamaya yetkili makamın onayına müteakip takılır.

b) Kışlık ve yazlık olarak haricî kıyafetleri, astsubay günlük elbisesinin; eğitim kıyafetleri ise, yaka ve rütbe işaretleri hariç astsubay eğitim elbisesinin aynısıdır.

Uzman erbaşlar, ilk sözleşmelerini müteakip bedeli karşılığında zatî tabanca edinebilirler ve görevli olmadıkları zamanlarda da resmî veya sivil elbise ile zatî tabancalarını göze görünmeyecek şekilde taşıyabilirler. En az on yıl görev yapıp Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanlara, istifa veya istifa etmiş sayılmak suretiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan subay ve astsubaylar gibi; emeklilik durumunda ise, emekli subay ve astsubaylar gibi silah taşıma ruhsatı verilir.

¹ Burada yer alan açıklamalardan alıntı yapmak için, alıntı yapılan yazıya şu ibare eklenmelidir : "En son değişikliklere göre, açıklamalı, notlu, içtihatlı, ek ve örnekli UZMAN ERBAŞ KANUNU VE YÖNETMELİĞİ, 2003" isimli Kitaptan alıntı yapılan ve askerihukuk.net isimli web sitesine konulan bu dosya ve açıklamaların tüm hakları anılan kitabın yazarı (E.) Hak.Alb. Orhan ÇELEN'e aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın açıklama ve dosyanın tamamı başka bir mecraa kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

AÇIKLAMA:

a. Uzman erbaşların kıyafetleri:

Uzman erbaşların kıyafetleri Uz. Erbaş K.nun 13 ve Yönt.nin 21 inci maddeleri çerçevesinde T.S.K. Kıyafet Yönetmeliğine göre düzenlenir. Buna göre;

1. Rütbe işareti olarak T.S.K. Kıyafet Yönetmeliği Beşinci bölüm madde 16 ve Şekil 78'de gösterilen uzman onbaşı ve uzman çavuş rütbe işaretini takarlar. Bunlar bulundukları rütbede her üç hizmet yılını müteakip de bir kıdem işaretini takarlar. Dördüncü kıdem işaretinden sonraki kıdem işareti, astsubay kıdemli başçavuş rütbesinden sonra kola takılan kıdem işaretine benzer şekildedir.

2. Şapkaları astsubay şapkasının aynıdır.

3. Uzman erbaşların harici kıyafeti (kışlık ve yazlık olarak) astsubay günlük elbisesinin, eğitim kıyafeti astsubay eğitim elbisesinin rütbe işaretleri hariç aynıdır.

4. Uzman erbaşların giyecekleri er ve erbaşlar gibi Devlet tarafından sağlanır. Uzman erbaşların her türlü istihkakları Birlik Levazım Mal Saymanlıklarınca temin edilerek verilir.

Uzman çavuş, onbaşların günlük, merasim ve eğitim kıyafetleri astsubay elbiselerinin cins, kalite ve şekil bakımından aynıdır. Eğitim kıyafetleri er istihkakı olan kumaştan yapılır yazlık gömlek giymezler. Şapkaları astsubay şapkasının aynıdır. Yaka işaretleri yoktur. Uzman erbaşlar kışlık eğitim kıyafetlerinde pamuklu kumaştan mamul kamuflajlı fular takarlar(TSK. Kıyafet Yönetmeliği, 1. Kısım (Kara) 5.Bölüm md.10)

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi 2. Dairesi; TSK. Kıyafet Yönetmeliğinin uzman erbaşların yaka işareti taşımayacaklarına ilişkin hükmünün hukuka aykırı ve iptali gereken bir yönü bulunmadığını; davacı uzman erbaşın, kendisine yaka (sınıf) işareti taktırılması gerektiği yolundaki iddiasının hukuki dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir. (Bkz: AYİM.2.D., 8.2.2002, E.2001/469, K. 2002/147)

b. Kimlik Kartı:

Muvazzaf ve emekli uzman erbaşlar ile eş ve çocuklarına Türk Silahlı Kuvvetleri Kimlik Kartı Yönergesinde gösterilen esaslara göre kimlik kartı verilir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Kimlik Kartı Yönergesi'ne göre; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli uzman erbaşlar ile uzman erbaşların aile fertlerine, Türk Silahlı Kuvvetleri emeklilik statüsünü muhafaza eden uzman erbaşlar ile aile fertlerine askeri kimlik kartı verilir.

211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 34 üncü maddesi e fıkrası ve İç Hz. Yönetmeliğinin 80 ve 81 nci maddeleri gereğince, Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu subay, yedeksubay, astsubay, askeri öğrenci, uzman jandarma, uzman erbaş, erbaş ve erler görev sırasında ve görev dışında resmi ve sivil kıyafetli iken kimlik kartlarını yanlarında bulundurmaya, istek halinde ve gerektiğinde göstermeye mecburdurlar. (Kimlik K. Yönergesi, 4/e)

Hak sahibi olarak emekliye ayrılan uzman erbaşlara emekliye ayrılışları sırasında kimlik kartları bir defaya mahsus olmak üzere ilgili Kuvvet Komutanlıkları veya Kuvvet Komutanlıklarının kontrolünde kimlik kartı vermeye yetkili makamlar tarafından, daha sonraki zayi, yıpranma ve benzeri değişiklik hallerinde ilgili Askerlik Şube Başkanlıkları tarafından verilir. Kuvvet Komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığınca, emekliye ayrılırken iptal edilen muvazzaf personel kimlik kartı seri numaraları, iptal edilen kimlik kartını veren makamlara bildirilir.(MSY 52-7 (A) TSK. Kimlik Kartı Yönergesi, 9/c)

Emekliye ayrılırken Kuvvet Komutanlıklarınca veya kimlik kartı vermeye yetkili makamlarca verilen ver silah taşımaya izin veren emekli personel kimlik kartlarında zayi olanların yerine, Kimlik Kartı Yönergesinin 11 nci madde a fıkrası hükümlerine göre, Askerlik Şube Başkanlıklarınca verilen yeni kimlik kartlarına silah taşıma izin belgesinde kayıtlı tabanca seri numarası da işlenir. Bu şekilde verilen kimlik kartları seri numaraları, silah seri numarası da belirtilmek suretiyle ilgili Kuvvet Komutanlıklarına bildirilir.(Bkz: MSY 52-7 (A) TSK. Kimlik Kartı Yönergesi, 11/c.3)

Kimlik kartı alabilecek olanlar şunlardır:

TSK.lerinde görev yapan uzman erbaşlar ile aşağıdaki şartları taşıyan aile fertleri kimlik kartı alabilir.

a. Eş,

b. Yardım etmediği takdirde zarurete düşecek ve bu sebeple infak ve iâşesi kendisine ait olan ana-baba, büyük ebeveynler ile evlat edinenler,

c. 19 yaşını doldurmamış, evli olmayan öz veya üvey erkek çocuklar ile erkek evlatlıklar

d. Orta öğrenim yapmakta olan (20), yüksek öğrenim yapmakta olan (25) yaşını doldurmamış evli olmayan öz veya üvey erkek çocukları ile erkek evlatlıklar.

e. Yaşı ne olursa olsun evlenmemiş veya dul kalmış veyahut boşanmış oldukları belge ile tevsik edilen öz veya üvey kız çocukları ile kız evlatlıklar

f. 19 yaşın üzerinde olup malûllüğü belge ile tevsik edilen, çalışamaz durumda bulunan ve yardım edilmediği takdirde muhtaç duruma düşecek evli olmayan öz veya üvey erkek çocuklar ile erkek evlatlıklar.

g. Yardım edilmediği takdirde zarurete düşecekleri ve bu sebeple infak ve iâşesinin kendi üzerine vacip olduğu beyan edilen,

(1). 18 yaşın üzerinde olup malûllüğü resmi bir belge ile tevsik edilen ve çalışamaz durumda bulunan evli olmayan erkek kardeşler,

(2). Evli olmayan ve geçimini sağlayacak geliri bulunmayanlardan; tahsile devam etmeyen 18, orta öğrenim yapmakta olan 20, yüksek öğrenimini yapmakta olanlardan 25 yaşını doldurmamış erkek çocuklar.

(3). Yaşı ne olursa olsun; evli olmayan; dul kalmış veya boşanmış olup, geçimini sağlayacak geliri olmayan kız kardeşler.

h. Muvazzaf veya emekli (Silahlı Kuvvetler emeklilik statüsünü muhafaza eden); uzman erbaşların ölmeleri halinde;

(1). Dul eşleri,

(2). Dul ve yetim maaşı bağlanabilecek ana ve babalar.

(3). Yetim maaşı bağlanabilen erkek çocuklar ile evlenmemiş veya dul kalmış veyahut boşanmış kız çocuklar.

1. TSK.lerinden maaş bağlanmak suretiyle emekliye ayrılan veya emeklilik için gerekli yasal hizmet süresini, TSK.lerinde doldurduktan sonra istifa ederek ayrılan, subay, astsubay, uzman jandarma , uzman erbaşlar ile bunların hak sahibi aile fertlerine, sonradan emeklilik hakkı veren başka bir kurumda görev alsalar dahi kimlik kartı verilir. Ancak kimlik kartı verildikten sonra Kimlik K. Yönergesi'nin 6 ncı maddesinde belirtilen hallerden birinin ortaya çıkması halinde verilmiş olan kimlik kartı iptal edilir. (Bkz: Kimlik K. Yönergesi, 5/e)

Aşağıda yazılı hallerde kimlik kartı verilmez:

1. Mahkeme kararı ile veya haklarında verilen mahkumiyet kararının sonucu olarak TSK.den çıkarılanlar, rütbesinin geri alınmasına hükmolunanlar, kamu hizmetlerinden yasaklı olanlar.(Kimlik K. Yönergesi, 6/a)

2. Yabancı uyruklu kişi ile evlendiği için istifa etmiş sayılanlara, emeklilik için gerekli yasal hizmet süresini tamamlamış olsa dahi kimlik kartı verilmez. (Anılan Yönerge, 6/c)

3. 1402 sayılı Yasanın 2301 sayılı Yasa ile değişik 2 nci maddesine göre TSK.den ilişiği kesilen uzman erbaşlara kimlik kartı verilmez. (Kimlik K. Yönergesi, 6/f)

4. Emeklilik esnasında cezai nedenlerle TSK.leri emeklilik statüsünü kaybeden uzman erbaşların kendilerine ve aile fertlerine ait kimlik kartları geri alınır ve kimlik kartı verilmez. (Kimlik K. Yönergesi, 6/h)

5. Kanunlara göre dul ve yetim maaşı alma hakkını kaybedenlerin kimlik kartı geri alınır ve kimlik kartı verilmez. (Kimlik K. Yönergesi, 6/ı)

6. T.C. Emekli Sandığına, emekli aylığı bağlanmaksızın her ne suretle olursa olsun TSK.den ilişiği kesilen veya ayrılan Uzman Erbaşlara kimlik kartı verilmez. (Kimlik K. Yönergesi, 6/k)

7. 12 yaşından gün almamış aile fertlerine kimlik kartı verilmez. (Kimlik K. Yönergesi, 6/l)

8. 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu gereğince, maaş bağlanmaksızın maluliyet sebebiyle TSK.den ayrılanlara; daha sonra hizmetlerinin birleştirilmesi nedeniyle emekli aylığı bağlansa dahi kimlik kartı verilmez. (Kimlik K. Yönergesi, 6/m)

c. Uzman erbaşların zati tabanca edinebilmeleri:

Uzman erbaşlar ilk sözleşmelerini müteakip bedeli karşılığında zati tabanca edinebilirler ve görevli olmadıkları zamanlarda da resmi veya sivil elbise ile zati tabancalarını göze görünmeyecek bir şekilde taşıyabilirler.

En az on yıl görev yapıp Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanlara, istifa veya istifa etmiş sayılmak suretiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan subay ve astsubaylar gibi; emeklilik durumunda ise, emekli subay ve astsubaylar gibi silah taşıma ruhsatı verilir.(Uz. Erbaş Yönt. 21).

Emeklilik yaşamında tabanca ile ilgili hususlar genel olarak aşağıdaki gibidir:

1. Emekli subay, astsubay ve Jandarma uzman çavuşlara (Uzman erbaşlar dahil) ait kimlik kartlarının düzenlenmesi:²

Mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkumiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden tard veya ihraç edilenler, rütbesinin geri alınmasına hükmolunanlar³ ile 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 nci maddesinin (c) bendi uyarınca disiplinsizlik veya ahlaki durum sebebi ile ayırma işlemine tabi tutulanlar veya 13.5.1971 tarihli ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 2 nci maddesi gereğince emekli edilenler hariç olmak üzere, emekli subay ve astsubaylara silah taşıma ve bulundurma izni, bağlı bulundukları kuvvet komutanlıklarınca, jandarma subay, astsubay ve uzman

² Bkz: Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik (Bk.Krl.K. No:91/1779, Tarihi: 21.3.1991; Resmi Gazete: 1.6.1991, S. 20888). md. 11

³ As.C.K.nun 4551 sayılı Kanunla Ek 7 nci maddesinin (C) fıkrasına göre, "Tard, ihraç ve rütbenin geri alınması" fer'i cezaları (erbaşlar için öngörülen rütbenin geri alınması fer'i cezası hariç) "Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma" fer'i cezası olarak değiştirilmiştir.

jandarma çavuşlarına Jandarma Genel Komutanlığınca, Sahil Güvenlik Komutanlığı subay ve astsubaylarına da Sahil Güvenlik Komutanlığınca verilir.

Kanunen zati silah almaya ve taşımaya yetkili olan subay ve astsubaylar ile jandarma uzman çavuşları Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli olarak ayrılmaları halinde, ilişkilerini keserken şahsi tabancalarını emekli kimlik kartlarına işletmek zorundadırlar.

Emekli olacak şahsın mensup olduğu kuvvet komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı şahsi tabanca envanterinde o şahıs için kayıtlı bulunan tabanca veya tabancalardan, taşıma izni verilecek olanını emekli kimlik kartına işler ve onaylar. Bulundurma izni verilecek tabancalar için bulundurma belgesi düzenler. Taşıma durumunun işlenmesinde, taşıma müsaadesinin hangi tarihe kadar geçerli olduğu belirtilir.

Emekli subay, astsubay ve jandarma uzman çavuşlarının kimlik kartında bulunacak bu konudaki bilgiler, ilgiliye, silahını taşıma veya bulundurma müsaadesi verir. Taşıma ve bulundurma müsaadesinin tesbitinde emekli olan şahsın isteği esas alınır.

Kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı yukarıda belirtilen esaslar dahilinde verdikleri taşıma ve bulundurma müsaadelerini, düzenleyecekleri listelerle Genel Müdürlüğe bildirirler.

2. Silah satın alma izni verilmesi:⁴

Görevli bulundukları sırada zati silaha sahip olmadan emekliye ayrılan subay, astsubay ve jandarma uzman çavuşlar, Bakanlıktan silah edinmelerinde sakınca bulunmadığına ilişkin belgeyle birlikte;

a. Silah taşımalarına engel bir hallerinin bulunmadığını gösteren oturdukları yerin garnizon tabibinden, yoksa Hükümet tabibinden alacakları sağlık raporu,

b. İkametgah belgesi,

c. Cumhuriyet Savcılıklarından alacakları sabıka kayıt belgesi,

⁴ Bkz: Ateşli silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik (Bk.Krl.K. No:91/1779, Tarihi: 21.3.1991; Resmi Gazete: 1.6.1991, S. 20888). md. 12

ile emekli kimlik kartlarını ekleyecekleri bir dilekçeyle bağılı bulundukları kuvvet komutanlıklarına; jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşları Jandarma Genel Komutanlığına, Sahil Güvenli Komutanlığı subay ve astsubayları da Sahil Güvenlik Komutanlığına müracaat ettikleri taktirde, kendilerine tabanca satın alma izni verilebilir. Daha önce zati silahı bulunduğu halde bu silahı mahkeme kararı ile müsadere edilen emekli subay, astsubay ve jandarma uzman çavuşlarına silah satın alma izni verilmez.

Bu madde hükmüne göre tabanca satın alan subay, astsubay ve jandarma uzman çavuşlar hakkında 11 inci madde hükmüne göre işlem yapılır.(Bkz: Yukarıda, (A) fıkrasında belirtilen hususlar).

*3. Silahların kayıt ve tescili:*⁵

Anılan Yönetmelik hükümlerine göre kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik tarafından silah taşıma ve bulundurma izni verilen silahlar ile sahiplerinin kimlikleri bir cetvele kaydedilir ve Genel Müdürlüğe⁶ bildirilir. Ayrıca bu bilgilerin, Bakanlık⁷ Genel Bilgi Toplama Başkanlığı kayıtlarına işlenir.

Bu şekilde kayıtlara geçen bilgiler, silah sahiplerinin bu silahları devir veya satışlarında ya da silahların miras yoluyla intikalinde veya zayi olması halinde zabıtaca yapılacak araştırmalara esas teşkil eder.

*4. Silahlar için mermi sağlanması:*⁸

Silah taşıma ve bulundurma yetkisini haiz emekli subay, astsubay ve jandarma uzman çavuşların, silahları için mermi satın almak istemeleri halinde, bu kişiler bulundukları yerin askerlik şube başkanlığına müracaat ederek izin almak zorundadırlar. Bunların, mermi ihtiyaçları, satış yetkisi verilen kamu kurumunun satış mağazalarından veya bu kurum mamüllerini satan ruhsatlı başbayı veya bayilerden karşılanır. Hak sahiplerinin satış yapan müesseselere bizzat başvurmaları

⁵ A.g. Yönetmelik, md. 14

⁶ Genel Müdürlük; Emniyet Genel Müdürlüğünü ifade eder (Anılan Yönetmelik, md. 2/r).

⁷ Bakanlık; İçişleri Bakanlığını ifade eder (Anılan Yönetmelik, md. 2/p).

⁸ A.g. Yönetmelik, md. 8

ve taşıma veya bulundurma yetkisini belgeleyen kimlik kartlarını ve belgelerini ibraz etmeleri zorunludur.

5. Satın alınabilecek silah ve mermi miktarı:⁹

Valiler tarafından silah satın alma izni verilen gerçek kişilere, her ateşli silahı için yıllık azami 250 adet mermi satın alma izni verilir.

6. Silah taşıma veya bulundurma yetkilerini kaldıran haller:¹⁰

61236 S.Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı bendinde sayılanlar hariç aşağıda belirtilen hallerden birine giren kimselere hiçbir şekilde ateşli ve mermilerini taşıma ya da bulundurma izni verilmez, verilmiş ruhsatlar iptal edilir.

- a) Ateşli silahla işlenen cürümlerden hükümlü bulunanlar,
- b) Ruhsatlı silahıyla suç işleyenler veya silahın muhafazasındaki ihmal ve kusuru neticesi başkaları tarafından bir suç işlenmesine veya intihar ya da intihara teşebbüs edilmesine neden olanlar,
- c) Haklarında Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesinin uygulanması nedeniyle kamu davası açılmamış olsa bile, zorunlu olmadığı halde meskun bir mahalde veya civarında ya da umuma mahsus yol üzerinde veya bu yola doğru silah atanlar ile bu suçların birinden mahkum olanlar,
- d) Taksirli suçlar hariç bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkum olanlar ile zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla her türlü kaçakçılık, kara para aklama, hayali ihracat, elektronik alet ve cihazlarla işlenen suçlar, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, devlet sırlarını açığa vurma, ideolojik, anarşik, terör ve benzeri yaygın şiddet eylemlerine katılma ve bu gibi fiilleri tahrik ve teşvik suçlarından birinden hüküm giymiş olanlar,
- e) Taksirle veya basın yoluyla işlenenler hariç değişik zamanlarda işlediği aynı veya farklı türden ikiden fazla suçtan dolayı hapis veya ağır hapis ve/veya ağır para cezasına mahkum olanlar,

⁹ A.g. Yönetmelik, md. 24

¹⁰ A.g. Yönetmelik, md. 16

f) Uyuşturucu ve psikotrop maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal, ithal veya ihraç etme ya da bu fiillere teşebbüs etme, satma, satıőa arzetme, satın alma, bulundur- ma, herhangi bir şekilde başkasına devretme veya devralma, sevk veya nakletme, alınıp satılmasına veya devrine ya da her ne suretle olursa olsun tedarikine vasıta olma suçlarından biriyle mahkum olanlar,

g) Ruhsatlı silahını gećici de olsa başkalarına verdikleri için hüküm giyenler,

ı) Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı silahlardan birini kullanmak suretiyle suç işleyen ve bu suçtan dolayı hapis ve/veya ağır para cezasına mahkum olanlar,

i) Ruhsatların veriliő nedenleri ortadan kalktığı halde durumu ruhsatı veren makama altı ay içinde bildirmeyen ruhsat sahipleri,

j) Kanunun Ek 1 inci maddesinde belirtilen ateşli silah taőınması yasak yerlerde silah taőıyanlar,

k) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü demirbaşına kayıtlı silahları amacı dışında kullananlar,

l) Mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkumiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden tard veya ihraç edilenler, rütbesinin geri alınmasına hükmolunanlar ile 926 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin (c) bendi, 3269 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ve 3466 sayılı Kanunun 15 nci maddesi uyarınca disiplinsizlik veya ahlaki durum sebebiyle ayırma işlemine tabi tutulanlar, 3269 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca başarısız görülenler ile 3466 sayılı Kanunun 13 ve 16 ncı maddeleri uyarınca ilişkileri kesilenler veya 1402 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince emekli edilenler ile disiplin kurulları veya mahkeme kararıyla meslekten veya Devlet memurluğundan çıkarılanlar ya da haklarında verilen mahkumiyet kararı sonucu memuriyetle iliőıėi kesilenler veya sicilen ya da 1402 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince emekli edilenler,

m) Kısıtlı olanlar ile kamu hizmetinden yasaklılar,

n) Akıl hastası veya psikolojik ve nörolojik rahatsızlıkları olanlar,

o) 21 yaşını bitirmemiő olanlar,

ö) 6831 sayılı Orman Kanununa, muhalefet suçundan dolayı altı aydan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkum olanlar,

Yukarıdaki fıkranın (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h), (ı), (i) ve (ö) bentleri kapsamına girenler, affa uğramış olsalar veya mahkumiyetleri bütün neticeleri ile birlikte ortadan kalksa ya da mahkemelerce verilen karar üzerine adli sicilden silinmiş olsa bile kendilerine hiçbir surette ateşli silahlarla mermilerini taşıma ya da bulundurma izni verilmez. Bu fıkra hükmü 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi hükümlerine göre suç olmaktan çıkan bir fiil nedeniyle hüküm giymiş olanlara uygulanmaz.

Birinci fıkranın (j) bendi kapsamına girenlerin silah taşıma ruhsatları bulundurmaya çevrilir ve kendilerine bir daha taşıma ruhsatı verilmez.

Bu madde kapsamında sayılan fiillerden dolayı yargılanması devam eden şahısların ruhsat verilme ve yenileme işlemleri, yargı kararı kesinleşinceye kadar durdurulur. Yargılama sonucuna kadar silah ilgili birimce emanete alınır.

Bu madde de belirtilen mahkumiyet, kesinleşmiş mahkumiyettir.

Bu madde hükümlerinin uygulanmasında, mahkemelerce verilen hürriyeti bağlayıcı cezalar paraya çevrilmiş olsa dahi, hürriyeti bağlayıcı ceza esas alınır.

7. Taşıma ve bulundurma hakkının kaybı:¹¹

Taşıma veya bulundurma ruhsatı verilen kişilerden sonradan Yönetmeliğin 16 ncı maddesinde belirtilen hallerden birine girmesi nedeniyle silah taşıma ve bulundurma şartlarını kaybedenlerin, yeni ruhsat talepleri kabul edilmeyeceği gibi, mevcut silah ruhsatları iptal edilerek, silahları zaptedilir. Bu silahların, zaptedildiği tarihten itibaren altı ay içinde silah sahibinin isteği dikkate alınarak, silah satın almaya hak kazanmış kişilere devri yapılır. Bu süre içinde devri sağlanamayan silahlar ilgili kanunlara göre işlem yapılmak üzere adli makamlara intikal ettirilir.

Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası hükümlerine göre ruhsatı iptal edilen silahlar hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

8. Vefat halinde yapılacak işler:¹²

¹¹ A.g. Yönetmelik, md. 17

Taşıma ya da bulundurma ruhsatı verilen kişilerin vefatı halinde, bu kişilere ait silahın, mirasçılarının tümünün muvafakati ile aralarından birine, kanuni bir engel yoksa devri sağlanır. mirasçıların aralarında anlaşamamaları halinde, vali, bu hususta verilecek yargı kararına kadar geçerli olmak üzere silahı mirasçılardan birinin adına geçici olarak ruhsata bağlayabilir.

9. Ruhsatlı silahların devri:¹³

Kanunun 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b) ve (c) bendi kapsamındaki silahlar hariç olmak üzere, taşıma veya bulundurma ruhsatlı silaha sahip olanlar, ruhsatlarında nitelikleri yazılı silahlarını bu yönetmelik hükümlerine göre silah taşıma veya bulundurma ruhsatı verilebilecek olan kişilere satış veya hibe yoluyla devredebilir ya da Türk Silahlı Kuvvetleri veya Genel Müdürlüğe hibe edebilirler.

Ruhsatlı silahların başka bir şahsa devrinin yapılabilmesi için devir almak isteyen silah taşıma veya bulundurma ruhsatı almasında herhangi bir engel halinin bulunmadığının tespit edilmiş olması gerekir. Silah devrini öngören sözleşme noterce düzenlenir. Silah ve mermiler, ruhsat düzenlenmeden devredilen şahsa teslim edilemez.

Askeri personelin şahsi silahlarını bir başkasına devir etmeleri halinde yapılacak işlem:¹⁴

Zati silah edinmelerine müsaade edilen askeri şahıslar adlarına kayıtlı olan tabanca veya tabancalarını bir başka kişiye devredebilirler. Bu maksatla şahısların yapacağı işlemler aşağıya çıkarılmıştır:

a. Askeri personelin silahını almak isteyen şahıs, bulunduğu ilin il emniyet müdürlüğüne müracaat ederek silahın kendi adına kaydını talep eder.

b. Silahı adına kaydettirmek isteyen şahsın başvurusu üzerine il emniyet müdürlüğüne ilgili kuvvet komutanlığından silahın menşei belgesi talep edilir. Menşe belgesinin il emniyet müdürlüğüne gönderilmesinden sonra silah emniyet

¹² A.g. Yönetmelik, md. 18

¹³ A.g. Yönetmelik, md. 21

¹⁴ Bkz: (KKY 54-4) Zoralm ve Şahsi Silah Yönergesi, Dördüncü Bölüm, md. 3

müdürlüğü tarafından devir alan şahıs adına kayıt edilir ve askeri şahsın mensup olduğu kuvvet komutanlığına şahsi silah envanterinde gerekli düzeltmenin yapılması için bilgi verilir.

Subay ve astsubaylara teçhizat olarak verilen tabancaların muvazzaflık döneminde devir, satış ve hibe edilmesi kanunen yasaktır.

c. Askeri personelin kendi adına kayıtlı olan silahını bir diğer askeri şahsa devir etmek istemesi halinde her iki personele ait müracaat dilekçeleri şahısların bağlı bulundukları komutanlıklarca K.K.Ord.D.Bşk.lığına gönderilir. Dilekçelerin uygunluğu tespit edildiğinde gerekli işlem yapılır.

AS. YARGITAY KARARLARI:

Suçta kullanılan zati tabancanın, silah taşıma yetkisine sahip bir askeri şahsa ait olması müsadere sine engel değildir(As.Yrg.3. D., 18.3.1969, E.152, K.146); (As.Yrg.2.D., 25.12.1969, E.563, K.572).

Subay ve astsubayların şapka veya kep giydikleri zaman taşmayacak şekilde traş olmaları gerektiğini âmir bulunan İç Hizmet Yönetmeliğinin 83. ve İç Hizmet Kanununun 34. maddesine aykırı bir şekilde saç ve favorilerini uzatan sanığa bu konu ile ilgili olarak Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı ve Deniz Ulaştırma Komutanlığının 1973, 1974 ve 1975 yıllarındaki müteaddit emirleri yazılı olarak tebliğ edildiği ve son olarak mensubu bulunduğu Eceabat Gemi Komutanı Ütğm. G.O. tarafından 20.8.1975 günü de kendisine saçlarını kestirmesi şifahî olarak emredildiği halde sanığın mevzuata, yazılı ve şifahî emirlere rağmen saçlarını kestirmemek suretiyle, emre itaatsizlikte ısrar suçunu işlediği, ikrar, tanık beyanı ve yazılı belgelere dayanılarak sabit görülen eyleminden dolayı As.C.K.nun 87/1. maddesi hükmünce yedi gün hapis cezasıyla tecziyesine karar verilmesinde kanunî isabet görülmüştür(As.Yrg.1.D., 23.12.1975, E.346, K.332).

Sanık J. er'inin, tüm erata okunan J.Gn.K.lığının şapka siperliğine karton konulmayacağı ve pantolonun arka ceplerinin düğmesiz olacağı hususundaki emrine rağmen şapka siperliğine karton koydurması ve pantolonunun arka ceplerine düğme

diktirmesi eylemi, emre itaatsızlıkta ısrar suçunu teşkil eder(**As.Yrg.1.D., 16.12.1987, E.769, K.758**).

Sanık binbaşının, saçlarını uzun gördüğü asteğmenin devamlı nöbet tuttuğu ve nöbet istirahatinden dolayı traş olmaya fırsat bulamadığına dair savunmasına itibar etmeyerek çağırttığı subay berberine emir vermek suretiyle adı geçenin saçlarını 3 numara ile kestirmesi fiili, memuriyet nüfuzunu suiistimal suçunu teşkil eder(**As.Yrg. Drl.Krl., 4.4.1991, E.71, K.70**).

Sanığın emre itaatsizlikte ısrar suçundan As.C.K. 87/1 maddesince cezalandırılması talebiyle açılan kamu davasının yürütülen yargılaması sonunda beraatine dair karar, As. savcı tarafından subutun mevcut olduğu gerekçesiyle temyiz edilmiştir. Dosyanın incelenmesinde; sanığın Mardin 70. Mekanize Tugay 1. Tabur Karargah Destek Bölük Komutanlığı emrinde Piyade Uzman Çavuş olarak görevli bulunduğu sırada, Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı emri doğrultusunda, şehirde kiralık bir evde ailesiyle oturduğundan kendisinin ve ailesinin güvenliği için Bölük Komutanlığınca teslim olunan colt tabancayı, 15.6.1993 tarihinde aldığı 20 günlük istirahati geçirmek üzere ayrılırken, Bölük Komutanının 11.5.1993 tarihli ve 51 numaralı günlük emrine rağmen, Bölüğe teslim etmeyerek yanında götürmek suretiyle, emre itaatsizlikte ısrar suçunu işlediği iddiası, kamu davasının konusunu teşkil etmektedir. Dosyadaki delillere göre, sanığın garnizonu terkettiği hususu tam olarak ortaya konulamamıştır. Silahın sanığa teslimindeki amacın bölgenin hassasiyeti itibariyle kendini ve ailesini korumak olduğu açıktır. İstirahat almak suretiyle kışladan ayrılan personelin, bu tabancayı Bölüğe teslim etmeleri gerektiği yolundaki Bölük Komutanlığı emrinin, esasen silahın teslim amacına uygun düşmediği dikkat çekmektedir. Kendisinin aranmasından sonra sanıkça silahın Bölüğe sağlam olarak teslim edildiği dikkate alındığında, müsnet suçun manevi unsur itibariyle oluştuğu şüpheli kalmaktadır. Bu itibarla, verilen beraat kararında isabetsizlik görülmemiş, askeri savcının aksi yöndeki temyiz itirazları varit bulunmamıştır(**As.Yrg.4.D., 29.3.1994, E. 175, K. 173**).

Sanık Uzm.Onb. M.G.'ye verilen miri tabancayı garnizon dışına çıkartmaması hususunda imzalattırılan taahhütname bir bildirim niteliği taşır.

As.C.K.nuna tabi sanığın kız kaçırmak saiki ile firar etmesi sırasında hizmet sebebiyle verilen askeri tabancayı da birlikte götürmesi silahla firar suçunu oluşturur(**As.Yrg.1.D., 28.9.1994, E. 481, K. 473**).

Yasal yollardan elde edilmiş birden ziyade tabancayı dahi taşımaya yetkili bulunan bir Astsubayın, yine bir Astsubay olan arkadaşına ait ruhsatlı olduğunu sandığı bir tabancayı emanet olarak alıp üzerinde taşımada suç kastının varlığından bahsedilemeyeceği kuşkusuz bulunduğundan, Yerel Mahkemenin aynı doğrultudaki gerekçelerle vermiş olduğu Beraat kararında ve Dairenin bu kararı onamasında herhangi bir isabetsizlik görülmemiş ve bu nedenle Başsavcılığın itirazının reddi yoluna gidilmiştir.(**As.Yrg.Drl.Krl., 4.7.1996, E. 110, K. 109**)

Sanığın çalınmasına sebebiyet verdiği suç konusu silahın Devlet malı olmayıp, kendi parası ile zor-alım silahı olarak Devletin subay-astsubaylara sattığı silahlardan satın almış olması nedeniyle; mahkemenin suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle vermiş olduğu beraat kararında kanuna aykırılık bulunmadığından askeri savcının temyiz isteminin reddi cihetine gidilmiştir.(**As.Yrg.1.D., 17.7.1996, E. 481, K. 477**).

AS. YÜK. İDARE MAH. KARARLARI:

T.S.K. İç Hz.K.nun 34/b üncü maddesi subay, askeri memur ve astsubayların vazife dışında sivil elbise giyebileceklerini, sivil elbise ile vazife yerine giriş ve çıkışların talimatname (Yönetmelik) ile düzenleneceğini amir bulunduğundan; bu maddeye istinaden düzenlenmiş olan İç Hz.Yönt.liğinin 77 inci maddesi (b) fıkrası, subay ve astsubayların sivil elbise ile vazife yerlerine giriş ve çıkışlarını düzenlemiş ve bu düzenlemeye göre de Donanmanın harb ve yardımcı gemilerinde bulunan subaylarla, astsubay kıdemli başçavuşların göreve geliş ve ayrılışlarında sivil elbise giyebileceklerini belirtmiş ve bunlardan daha ast rütbedeki astsubayların gemilere giriş ve çıkışlarda sivil elbise giyemeyeceklerini göstermiştir. Yönetmelik hükmü kanuna aykırı bulunmadığından mesnedi bulunmayan davanın reddine.. karar verildi(**AYİM.1.D., 8.5.1973, E.2, K.498**).

211 sayılı İç Hizmet Kanununun 34/C maddesi, zati tabancaya sahip olmak hakkını, Silahlı Kuvvetlerde fiilen görev ifa eden subay ve astsubaylara tanımış olup

Silahlı Kuvvetlerle ilişiği kesilmiş olan emekli kişilere zati tabanca tahsis olanağı yoktur**(AYİM.1.D., 22.3.1977, E.1976/1617, K.233).**

Duğar olduğu ruhi rahatsızlık nedeniyle TSK. ile ilişiği kesilen davacının zati tabancasının emeklilikte kendisine verilmeyip ilgili yönetmelik uyarınca tabancanın bir başkasına devrine kadar davacıya menşe belgesi verilerek, silahın idarece emanete alınması yerindedir**(AYİM.2.D., 11.11.1992, E.1992/71, K.1992/684).**

TSK. emeklilik statüsü için 5434 Sayılı Kanunda öngörölen 25 yıl fiili hizmet koşulunu yerine getirmeden istifaen ordudan ayrılan davacıya, emekli subay kimlik kartı verilmez**(AYİM.2.D., 9.2.1994, E.1993/99, K.1994/652).**

Davacı uzman erbaşa zoralım silahı tahsis edilmesinin nedeninin, elde yeterince zoralım silahının bulunmaması ve idarenin de kıt olan bu silahları öncelikle zoralım silahı edinmemiş subay ve astsubaylardan rütbe ve kıdem sırasına göre tahsis yapılmasının hedeflenmesi olması karşısında; idarenin bu konudaki takdirinde zaaf olduğu söylenemez. **(AYİM.2.D., 11.2.1998, E.1997/509, K. 1998/106)**

TSK. Kıyafet Yönetmeliğinin Uzman erbaşların yaka işareti taşımayacaklarına ilişkin hükmünün hukuka aykırı ve iptali gereken bir yönü bulunmadığından; davacı uzman erbaşın, kendisine yaka (sınıf) işareti taktırılması gerektiği yolundaki iddiası hukuki dayanaktan yoksundur.**(AYİM.2.D., 8.2.2002, E.2001/469, K. 2002/147)**

Mahkemece sevki üzerine düzenlenen tıbbi raporla psikiyatri yönünden halen sağlam olduğu ve silah taşıma ve bulundurmasında sakınca olmadığı saptanan davacı emekli subaya, hibe yoluyla elde ettiği silah için ruhsat verilmemesi ve maliki olduğu zati silahın devri yolunda tesis edilen işlem hukuka aykırı görölmüştür. **(AYİM.2.D., 6.3.2002, E.2001/162, K. 2002/119)**